

పండుగ మరునాడు

నిద్ర మెలకువ వచ్చేసరికి ఆకాశం తెల్ల చీరలా వుంది. తూర్పు దిక్కు ఎర్ర కొంగులాగా వుంది. దాని మీద జరీబుట్ దారు పువ్వులా సూర్యుడు పైకి వస్తున్నాడు. అయ్యో! నిన్న నీపాటికి ఎంత హడావుడి? అల్లుడికి. మామకి తలంట్లు అయ్యాయి. తను తెల్లవారు రూము స మూడింటికే పోసుకుంది. వంట. పిండి వంటా అవాలికదా? వార్తలొచ్చేసరికి వంట సగం అయింది. పిల్లలందరూ మామిడి కాయలు సేకరించడంలో. వేసపువ్వు తేవడంలో. చెఱుకు గడలు ముక్కలు చేయడంలో. బెల్లం తరగడం హడావిడిలో పడి పోతున్నారు. రెండోవాడు తెల్లవారేసరికి నొసకారే మామిడి పిండెలు తుంపు కొచ్చాడు. ఎవరి దొడ్లోనో, అవి బజారులో కొన్నవి కావని నాకు తెలుసు. అసలు వాడికి డబ్బులియ్యందే: కూరలతో పాటు ఆయనే తెచ్చారు. అయినా పండగ పూటా పొద్దున్నే వాడిని ఏమీ అనను? నేనో చూపు చూసేసరికి తల వంచుకు చక్కా పోయాడు. వీధిలోకి కనిపిస్తూ చెట్లకి మామిడి కాయలు వేళ్ళాడుతుంటే కుర్రవాళ్ళకి తోచదు. యజమానుల కళ్ళు గప్పి గడకరో. రాయి విసిరో వాటిని రాలపందే వూరుకోరు. సరే వేప పువ్వుకి తప్పేది లేదు. నాసంకర్రకి చివరకత్తి కట్టి ధ్వజంలా పుచ్చుకు బయలుదేరి చాతుడు పువ్వు తెస్తారు. చిన్న చిన్న వేపపూలు ఎంతో ఆందంగా వుంటాయి. చిన్న గా. తెల్లగా వులిపిరి కాగితంలా తెల్లగా వుండే

పూలు. వచ్చగా పూసల్లా వున్న మొగ్గలు. లేత వేపచిగుళ్లు అదొక విధమైన పరిమళం. ఆ గాలి గుండెలనిండా నింపుకోవాలనిపిస్తుంది. ఆ సుకుమారమైన వేపపూలని నలపాలంటే చేతులు రావు నాకు. పోనీ ఓ రెండు రెబ్బలు ఉగాది వచ్చడిలో వేద్దామంటే కాడలు కనిపిస్తే పిల్లలు చిరాకు పడతారు. చారులో కాని, పులుసులో కాని కొత్తిమెర. కరివేపాకు కాడలు కనిపించకూడదు. పిచ్చిపిల్లలు ఏవో అలవాట్లు. వాటికి భిన్నం కాకూడదని వట్టుదల. పెద్ద యాక జీవితం ఎలా గడుపుతారో ఏమో!

ఏమిటీ నాకీ ఆలోచన! అసలే ఆలస్యంగా లేచి: అవతల అల్లుడుకూడా వున్నాడు. ఏమనుకొంటున్నాడో ఏమో! ఇక పని పాట చూసుకోవద్దు; అనుకొని సుభద్ర కప్పుకొన్న దుప్పటి మడిచి దిండుమీద పెట్టి లేచి నడుం దగ్గర చీరకట్టు ఒకసారి వడ్డాణం

టి. బి. జ్ఞానప్రసూన

లాగా అటూఇటూ తిప్పుకొని ఆవలించింది. కాస్త చలనంవచ్చింది శరీరానికి. వంటింట్లో కెళ్ళేసరికి రమ స్టా దగ్గర కూర్చుని కాఫీ కలుపుతోంది. గది గబా మొఖం కడుక్కుని బొట్టుపెట్టుకొని రమతో - "అల్లుడికి కాఫీ ఇచ్చావులే!" అంది.

"ఆయన నాలుగుగంటల బండికే వెళ్ళా రమ్మా, నిన్నంతా అలసిపోయి నిద్రలో వున్నావు - అందుకని నే చెప్ప తాలెండి అన్నాను."

"అయ్యో! నిన్న ఈ పాటికి ఎంత సరదాగా తిరుగుతున్నాడే! అంత తెల్లవారే సరికే వెళ్ళిపోవాలా! అదేం ఆఫీసే తల్లీ! అంది.

"ఆఫీసంటే ఆఫీసే! ఇదుగో కాఫీ త్రాగు" అని కాఫీ అందించింది రమ.

సుభద్ర కాఫీగ్లాసు అందుకుని నోటి దగ్గర పెట్టుకుని వాకిలివంక చూసింది. వాకట్లో ముగ్గులేదు.

"ఎరికమ్మరాదులా వుండే! జ్ఞాపకమే లేదు" అని గడగడా కాఫీత్రాగి చీపురు

పుచ్చుకొంది సుభద్ర. "అంతతోందరేమిటే అమ్మా! కాఫీకూడా స్థిమితంగా తాగవు. ఒక్క నిముషం ఆలస్యం అయితే ఏమవుతుండేం! నీకు చాదస్తం. అతి ఖంగా రూనూ!"

"బావుండమ్మా! వీధిలో ముగ్గు లేకుండా ఎప్పుడైనా ఇలా వుందా? ఆ బాల్చీతో నీళ్ళూ ముగ్గుబుట్టా ఇలా వట్టా" అని హడావుడిపడి వాకిట్లో ముగ్గు వేసింది సుభద్ర. ఈ లోగా రమ గిన్నలు శుభ్రం చేసి, వంటిల్లు వూడ్చి ముగ్గు వేసింది. సుభద్ర స్నానంచేసి కూరలబుట్ట ముందేసు కుని కూర్చుంది. అందులో ఒక్క చేమ దుంపలు మినహా మరేమీ లేవు. నిన్న పిండి వంటలకి నూనంతా వంపేసింది. కారి యర్ ఖాళీ!

లడ్డు కట్టడానికి చప్పడి బూంది దూశాక కాస్త పిండి మిగిలితే ఇంత ఉప్పు. కారం వేస్తే బియ్యంపిండి కలిపి కారబూంది దూసింది. ఏదో పనివుండి రమకి అప్పచప్పి అలా పది నిముషాలు వెళ్ళితే అది బూంది దుయ్యను చెయ్యి కడుక్కోనూ నీళ్ళూ రుతూ చెయ్యి ఆ పిండిలో నాలుగుసార్లు పెట్టేసరికి అది నీళ్ళు నీళ్ళు అయింది. మళ్ళీ ఇంత పిండి కలిపితేగాని పాకాన పడ లేదు. ఇలా చేశావేమే అంటే "పోనీ ఆ కాస్త పిండి వదిలెయ్యరాదూ పండగళ్ళే దాకా బూంది దూస్తూనే వుంటావాలంది. పారేసుకొంటే ఎలా! సొమ్మా: మాటలా? అదంతా దూ సేసరికి బోలెడు నూనె లాగే సింది. ఈ చేమ దుంపలు వేపక పోతే అందరూ ఈ ఎత్తు న లేస్తారు. "చేమ వేపుడూ కొంప మాపుడూ" సామెత ఊరికే రాలా! పోనీ ఆయన కూరేమన్నా తెస్తారేమో! అనుకొని చావడిలోకి వెళ్ళింది సుభద్ర. ఆయన ఈజీ చైర్లో కళ్ళు మూసుకొని ఉడు కొన్నారు. చేతిలో కళ్ళజోడు చేతిలోనే వుంది.

"కూరేమన్నా తెస్తారా!" అంది నెమ్మదిగా.

శివుడు మూడోకన్ను తెరిచినట్లు రావు గారు రెండు కళ్ళు తెరిచి.

"తేవడానికి తెల్లారింది! అన్ని అయి పోయాయి - బుట్టెడు కూరలూ" అని వత్తి పలికారు కోపంగా.

"అవపూ మరి! సాయంత్రం ఆ పంచ పాండవుల్ని నా నెత్తికెక్కిస్తారాయే! మన మయితే ఒక కూరతో సరిపోయేది వాళ్ళకి

ఇంట్లో అందరూ ఏ రోజు సంతోషంగా వుంటే ఆ రోజే పండుగ- అది అందరికీ పండుగ మరునాడైనా సరే!

నాలుగు కూరలూ తరిగితే కాని కాలా" అంది

"నే వెళ్ళలేను. ఏదో ఒకటి తొందరగా అమోగించు నీ అల్లుడికి నల్లంచు గ్లాస్టో పంపకోసం నిన్నల్లా తిరిగి తిరిగి కాళ్ళు నెప్పులు వుట్టాయి. రానన్న అల్లుడు తెల్లార కుండా ఉగాది పురుషుడిలా ఊడిపడ్డాడాయ్" అని మళ్ళీ కళ్ళుమూసుకున్నారు రావుగారు.

"సాయంత్రానికి బియ్యంకూడా తేవాలి" అంది. "నువ్వు నన్ను బ్రతకనియ్యవే! అవీ అయిపోయాయా?"

"బావుంది అవక వుంటాయా? జీతాలు రాలేదు బాంక్ స్ట్రై యికుపండగపడ్డుకుప్తంగా చెప్పమంటే కొంచెం కొంచెం చెప్పానా! పండగ రోజు అది కాస్తామరచిపోయి అందర్నీ పిలిస్తేరి. పండగపూట పనివాళ్ళకి తలో సోతెడు బియ్యం ఇయ్యకపోతే వూరు కొంటారా? ఇంకా కుంకుళ్ళు, నూనెలు, ఇయ్యటం ఎప్పుడో మానేశాను."

"వాళ్ళు - ఆపు. నిన్న ఆ పురాణశ్రవణం, ఇవాళ ఈ పురాణ శ్రవణం వెళ్ళు పొయ్యి మీదదేదో మాడి తగలడుంది" అన్నారు రావుగారు.

సుభద్ర వేడి నిట్టూర్పు విడిచి లోపల కెళ్ళింది. ఈయనకేమీ అర్థంకాదు. అవతల కాపురం చేస్తున్న ఆడపిల్ల వున్నగన్న ఆలో చనేలేదు అవ్వ అనుకొని సుభద్ర చేమ దుంపలు ఉడకెసి. పొట్టుతీసి ఇంత పసుపు కరివేపాకు వేసి తిరగమూతలో పడవేసింది. తల నరాలన్నీ గింజుకుపోతున్నాయి. కళ్ళు పొయ్యిసెగకి నీళ్ళు కారుతున్నాయి. నిన్నటి చాకిరితో నడుం విరగడానికి సిద్ధంగా వుంది. వంట అవగానే కూతుర్ని పిలిచి "నాన్నగారికి నీళ్ళు తొలిపి పీటలు - కంచాలు పెట్టమ్మా! ఈ పని అయితే కాసేపు విముక్తి" అంది.

రమ లోపలికి వెళ్ళి "నారాయణ రానంటున్నాడే!" అంది. తతిమ్మా వాళ్ళు అసలు అయివులేరు. సుభద్ర ఆదుర్దాగా గదిలోకి వెళ్ళింది. నారాయణ మంచం చివరగా పడుకొని మూలుగుతున్నాడు. సుభద్ర వాణ్ణి తట్టి లేపి.

"ఇక్కడే వున్నావుట్రా! ఇంకా ఆడు కోటానికి వెళ్ళావేమో అనుకొన్నాను మూలుగుతున్నావే! ఎలావుందిరా!" అని రెక్క పుచ్చుకు శవదీసింది. వాడు జోగుతూ లేచాడు. కంటి రెప్పలు వాచాయి. సుభద్ర సుదురు. పొట్ట చూసింది. గోరు వెచ్చగా వుంది. రెండు చేతులా పొట్ట నొక్కుకొంటూ బాధగా నారాయణ మూలి గాడు.

"కడుపు నొప్పా?"

"ఈ మరె! నిన్ననేమోనే గోపిగాడి

దగ్గర కెడితే వాళ్ళమ్మ రెండు ఆవడలూ, పులిహార పెట్టిందే!" అన్నాడు.

"మరింకేం! ఇక్కడ లడ్డూలు అవి తిన్నావుగా: అతక లేదులా వుంది" అంది. ఇంతలోవాడు తల్లి చేతులమీద వమనం చేసు కొని కళ్ళు తిరిగి పడిపోయాడు. సుభద్ర చేతులు గబగబా కడుక్కొని కుర్రవాణ్ణి భుజాన వేసుకొని, దొడ్లో బిట్టలు ఆరవేస్తున్న రమని పిల్చి.

"డాక్టరు దగ్గరకి వెళ్ళి వస్తానే: నారాయణకి గీరవచ్చి పడిపోయాడు మీ నాన్న గారికి అన్నంపెట్టు" అని రోడ్డుమీద కని పించిన రిక్షా ఎక్కి వెళ్ళింది. డాక్టరు వున్నాడు. ఈయనకి సెలవలేదు కామో సులే: అని పిల్ల వాణ్ణి అక్కడ బిల్లమీద పడుకోదెట్టింది. చీరంతా నల్లగా వుంది. చీర మార్చుకోకుండా వచ్చేసింది తను. డాక్టరు మందు ఇచ్చి. టాబ్ లెట్స్ వ్రాసి

యిచ్చాడు. నాలుగు గంటలకొకసారి వెయ్యమని వెళ్ళిన రిక్షాలోనే తిరిగి వచ్చింది సుభద్ర. రావుగారు భోంచేసి పేపరు చదువుతున్నారు.

"ఏమన్నాడు?" అన్నారు పేపరులోంచి తల ఎత్తకుండానే.

"మందు ఇచ్చాడు" అంది సుభద్ర. కొడుకుకు మందు తాగించి పడుకోబెటి మళ్ళీ కుంపటి వెలిగించి జావ పడేసింది. రమ, సుభద్ర కంచాల దగ్గర కూర్చునేసరికి తక్కిన పిల్లలు బిలబిల మంటూ వచ్చారు, సుభద్రకుభోజనంసయించలేదు. పెద్దకొడుకు గిరి వుంటే ఇలాటప్పుడు ఏదో మందు వేసే వాడు. తనకి ప్రాణం స్థిమితంగా వుండేది. వాడు పండుగకే రానేలేదు. చెయ్యి తుడుచు కొని వక్కపలుకు నోట్లోవేసుకొనేసరికి తాయారు తయారయింది. పండగకి పుట్టింటికి వచ్చిందట. చూసి పోదామని వచ్చిందట. నిన్న తల్లి కొనిపెట్టిన వెంకట గిరి జరీ చీర ముక్కుపొడుం రంగుది కట్టుకునచ్చింది. రమ చాప వేసి కూర్చో మంది. తాయారు అందరివంకా చూస్తూ-

"బాగున్నారా!" అంది.

సృష్టికళ

ఉగాదికార్డులు

తెలుగు సంవత్సరానికి తెలుగులో శుభాకాంక్షలు

- 1. ఉగాది ప్రెజెంటేషన్ సెట్ రు. 18 (ఎక్స్ పోర్ట్ క్వాలిటీ: 12 రకాల కార్డులు)
- 2. ఉగాది ఎస్కార్టెడ్ సెట్ రు. 10 (12 కార్డులు)
- 3. శృంగారనాయికల సెట్ రు. 12.50 (8 కార్డులు)

ఉగాది కేలండర్లు

1978 April - 1979 March

ఊబల్ పైన పెట్టుకోడానికి, గోడకు తగిలించు కోడానికికూడా వనరైన కొత్తరకం కేలండర్లు.

- 1. "భక్తిరంజని" రు. 5.00 (8 పేజీలు—6 చిత్రాలు: పేజీకి 2 నెలలు)
- 2. "వసంత విహారి" రు. 7.50 (12 పేజీలు—12 చిత్రాలు: నెలకొక పేజీ)

ఏ కేలండర్ కావాలో ఉదహరిస్తూ దాని ఖరీదును మనియార్డర్ ద్వారాగాని, పోస్టల్ ఆర్డర్ ద్వారాగాని పంపితే, రికార్డెడ్ డెలివరీపోస్టులో పంపగలము. రిజిస్టర్ పోస్టులో పంపగోరువారు అదనంగా రు. 1.50 పంపించితీరాలి.

Cards Crafts Classics
 13/1, General Patters Road
 Post Box No. 2421
 MADRAS-600 002, INDIA
 Grams: "CARD-CRAFTS"
 Phones: 812208 & 83792

“అ” అంది సుభద్ర నవ్వుతూ.
 “రమ ఎప్పుడు వచ్చింది?”
 “ఓ వారం అయింది.”
 “ఇప్పుడెక్కడేమిటి వుండటం?”
 “ఇదివరకు వున్నచోటే.”
 “రంగాపురమా?”
 “అబ్బే! కాదు - మంగాపురం.”
 “అల్లుడు రాలా?”
 “ఎందుకు రాలా?”
 “ఏరీ లోపలున్నారా?”
 “అబ్బే వెళ్ళిపోయారు.”
 “అప్పుడే నిన్ననేగా పండగ.”
 “మరి ఇవాళేం చేస్తారు? ఆఫీసులోదూ!”
 “అయితేమాత్రం - అత్తింటి అల్లుడు ఓ పది రోజులన్నా వుండకుండా!” అంది.
 రమ ఓరగా నవ్వి తల్లివంక చూసింది.
 తాయారు మళ్ళీ -
 “ఏంచేశారు పండక్కి!”
 “లద్దూ - బూంది”
 “రెండూ ఒకటేగా”
 “ఇది తీసి అదికారం రెండూ ఒకటెలా అవుతాయి?”
 “పులిహారం చెయ్యలేకపోయారా!”
 సుభద్ర మాట్లాడలా.
 “చీర లేం కొన్నారూ!” అంది.
 రమ వినిపించుకోన్నట్లు ఊరుకొంది.
 మళ్ళీ సుభద్ర.
 “దానికో పుల్ వాయిల్ చీర కొన్నాం”
 అంది.
 “అబ్బి! ఏం పుల్ వాయిల్ బాబూ! మనుషుల్ని మింగేసే వెడల్పు. గంజి పెట్టాలి! ఇష్టం చెయాలి.” రమ మాట్లాడలేదు.
 లోపల నారాయణ మూలిగాడు. సుభద్ర లేచి పిల్లవాడికి దారకం ఇచ్చి వచ్చింది.
 “ఆ మూలు గెవరూ?”
 “మా రెండోవాడు.”
 “జ్వరమా?”
 “మరే.”
 “చైఫాయిదా. మామూలా!”
 సుభద్రకి చిర్రెత్తు కొచ్చింది.
 “అదికూడా ఎందుకు తల్లి! ఊరికే నల తగా వుండి పడుకొన్నాడు” అంది.
 తాయారు ఒకసారి పమిటతీసి ఎడం చేత్తో ఎత్తి పట్టుకొని రెండువేపులా జరీ అంచు సరిచేసుకు వేసు కొంది. ఆవిడ మెళ్ళో అంచె లంచెలుగా నగలున్నాయి.
 “ఈ చీర మా అమ్మ కొంది. నలభై అయిదు. చెప్పడం అరవై చెప్పాడు. ఎప్పుడు తీసుకొనే వాళ్ళమేగా. అందుకని తగ్గించి ఇచ్చాడు. ఇంకోటి నేరేడుపండుది కూడా తీసుకొంది మా అమ్మ. రేపు నే వెళ్ళేటప్పుడు పెట్టాలిగా” అంది.
 “పెట్టొద్దూ ఆడపిల్లలకి” అంది సుభద్ర.

ఇంతలో రావుగారు ఒక కునుకు తీసి లేచి లోపలికి ఒక అడుగువేసి తాయారును చూసి వెనక్కి వెళ్ళారు. రమ లేచి కాపీ పెట్టింది.
 “నే వస్తానండీ!” అంది తాయారు.
 “అయ్యో! కాస్త కాపీ తాగి వెళ్ళు” అంది సుభద్ర.
 “అబ్బా! కడుపంతా నిండుగా వుందండీ. ఇవాళ మా అమ్మ చక్కెర పొంగలి, గారెలు చేసింది” అంది కాని. కాపీ త్రాగి మరీ వెళ్ళింది.
 తల్లి. కూతురు హమ్మయ్య అని పూపిరి పీల్చుకొన్నారు. అందరూ సావిట్లో కాపీ త్రాగుతుండగా పోస్ట్ మన్ వచ్చాడు. రావు గారు అందుకున్నారు. పెద్దవాడు సిరిపూర్ నుంచి వ్రాసిన కార్డు. కార్డుపై డేట్ చూసి రావుగారు “ఇ వాళ తెచ్చావేమిటోయ్!” అన్నారు.
 “నిన్న పండగ కదండీ! ఒకటే బీటుగా

తరువాత వచ్చుంటుంది” అన్నాడు. పోస్ట్ మన్ తాత్పారంచేస్తున్నాడు వెళ్ళకుండా. ఏదో కావాలి కామోసు. సుభద్ర లోపలి నుంచి కాగితపు సంచిలో బూంది, రెండు లడ్డులు తీసి తెచ్చిచ్చింది. రమ విసుక్కుంది - ఏమిటి వాళ్ళక కూడా!
 “అ దే మి టి! వాళ్ళు మనలాటివాళ్ళే. రోజూ మన యింటిచుట్టూ తిరుగుతూ వుంటారా పాపం” అంది.
 వ సారా లో రావుగారు కార్డు చదివి పెద్దగా నవ్వాడు. “అబ్బాయి వస్తున్నాడే. పండగనాడు తెల్లవారక ముందే వుంటాడే! ఏడీ! అన్నారాయన”
 “మరయితే రాలేదేం? ఏ ప్రమాదమన్నా ఇరగలేదు కదా: పేపర్లో అంతా చూశారా?

మళ్ళీ ఒకసారి చూడండి” అంది సుభద్ర ఆదుర్దాగా.
 “నీమొహం. అనుమానాలు నువ్వునూ! అయినా ఇవాళ పేపరు రాదుగా. నెలవు. నేచదివేది నిన్నటి సంచిక.”
 “అయ్యో ఏదయినా ఎలా తెలుస్తుందండీ ఇవాళ పేపరు రాకపోతే?”
 “ఏదయినా ఏమీకాలేదు. వాడికి నెలవు దొరకలేదేమో!”
 “నెలవు దొరకకపోతే వస్తానని ఎందుకు వ్రాస్తాడు” అంది. సుభద్ర మనసు ఆందోళనతో నిండిపోయింది. ఇంట్లో ఒక పిల్లాడికి సుస్తి పండగకి రాలేకపోతే నెలవు దొరకలేదేమో అనుకొందికాని ఇవాళ ఉత్తరం చదివితే మనసు ఆందోళనగా వుంది.
 వాకిట్లో రోడ్డు ఊడ్చేవాళ్ళు. గుంపుగా వచ్చి పండగ మామూలండీ అని కేక వేశారు.
 రావుగారు కళ్ళజోడు ముక్కుపై నొక్కి పెట్టి వారివంక చూసి.
 “నిన్న ఇచ్చాంగా!” అన్నాడు.
 “అబ్బే నిన్న ఇయ్యండీ!”
 “ఇయ్యకపోవడ మేమిటి? పావలా. పావుకేరు బియ్యం ఇచ్చారుగా!”
 “మేం రాలేదండీ అసలు” అన్నారు వాళ్ళు.
 ఇంతలో సుభద్ర లోపలి నుంచి వచ్చి.
 “నిన్నటివాళ్ళు వేరులెండి. ఇదుగో అబ్బాయి. ఈ డబ్బులూ, ఇవీ పట్టుకు పొంద” అంది.
 రావుగారు విసుక్కుంటూ.
 “ఇలా ఇంట్లో వున్నది కాస్తా బయట పారబొయ్యడం. మె డ మీ ద క త్తి వె ట్టి తెస్తావా. తేవా! అనడం ఇది నీ లక్షణం” అన్నారు.
 సుభద్ర చురుకుగా చూసింది. ఏదో అనబోయింది. ఇంతలో లోపల్నుంచి నారాయణ పిల్చాడు.
 “అమ్మా: ఉగాదినాడు ఎలా వుంటే సంవత్సరం అంతా అలా వుంటుందంటారు కదే అమ్మా: మరి నాకు జ్వరం వచ్చిందేమే అమ్మా” అన్నాడు.
 సుభద్ర నవ్వుకొని కుర్రవాడి దగ్గర కూర్చుని తల నిమిరుతూ.
 “తగ్గిపోతుందిలే నా న్నా!” అంది. వాడుకాస్త కళ్ళు మూసుకోగానే మళ్ళీ సాయంత్రం పని పిల్చింది సుభద్రని. రాత్రి ఏడుగంట లయేదాకా మళ్ళీ ఊపిరాడలేదు. ఇంతలో వాకిట్లో రిక్తా ఆగింది. పెద్ద కొడుకు గిరి హడావుడిగా అమ్మా అమ్మా: అంటూ అరుస్తూ లోపలికి వచ్చాడు.

“ఎరా బాబూ వచ్చావా!” అంది నంతో షంగా. మళ్ళీ వెంటనే చల్లబడి:

“అదేమిటిరా! నిన్న పండగయితే ఇవాళ వచ్చావు. ఉత్తరం కూడా ఇవాళే వచ్చిందిలే!”

“భలే! పండగకనే బయలుదేరానమ్మా దారిలో ఓ కథ జరిగిందిలే! అంచేత రాలేక పోయాను నాన్నా! బండి ఏడున్నర గంటలు లేటండీ!”

“ఏమే రమా! కాంతుడేడి! మా బావ గారూ!” అన్నాడు గిరి.

“వెళ్ళిపోయారురా!” అంది రమ.

“బ్రతికాం పో! హాయిగా మనిద్దరం అరడజను తెలుగు సినిమాలు చూసేద్దాం. సరేగాని రెల్లో నాతోపాటు ఒక ముసలాయన ఎక్కాడే. పండగకి మనవడి దగ్గరికి వెళ్తున్నట్టు. అతనికి ఎనభై ఆరు ఏళ్ళుట. నాకెంత ఆశ్చర్యం వేసిందో! నాతో చాలాసేపు కబుర్లు చెప్పాడు. మన వడు ఎలక్ట్రిసిటీ ఆఫీసులో హెడిక్లర్కుట. మామిడికాయలు, కొత్త బట్టలు పట్టుకెళ్తున్నట్టు. వ్యవసాయం చేస్తున్నట్టు. తను ఎలా సైకి వచ్చింది కొడుకుల కెలా చదువులు చేప్పించింది చెప్తున్నాడు. ఇంతలో హఠాత్తుగా చలి జ్వరం వచ్చింది. వళ్ళు పేలిపోయింది. జంక్షనులో అతనిని దింపి నేనూ దిగిపోయాను. రాత్రంతా మందులు అవి వేసి కాపలాకాసి తెల్లవారి వాళ్ళ వూరు తీసుకెళ్ళి ఇల్లు కనుక్కొని అప్పచెప్పాను. వాళ్ళ మనవడు ఎంతో కృతజ్ఞత చెప్పాడు భోజనం చేస్తేకాని కడలనియ్యలేదు అదీ కథ.

“పాపం కబుర్లలో వూరూ పేరూ చెప్పాడు కనుక దింపి వచ్చావన్నమాట!” అంది కొడుకువంక గర్వంగా చూస్తూ.

గిరి సూట్ కేస్ తెరిచి తల్లి చేతి కో కాగితం పొట్లం ఇచ్చాడు.

“అమ్మా ఇది నీకే-అందులోనే నాన్న గారికి షర్టుకూడా వుంది. రమా నీకు పై నెలలోతెస్తానే!” అన్నాడు. రమతలూపి వెక్కిరించింది. సుభద్ర పాకెట్ విప్పి చూసింది. గులాబీ రంగు చీరకి ఎర్రటి జరీ అంచు. చీర మెత్తగా గుప్పిటలో కొస్తుంది. ఇది నిన్న తెస్తేనా! మధ్యాహ్నం తాయారుకు చూపిస్తే సిగ్గుపడి పోయేది. దీనిముందు దాని చీర బలాదూరే అని మురిసిపోయింది. షర్టు, చీర చేతి మీద వేసుకొని రావుగారి దగ్గరకెళ్ళింది. రావుగారు దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తున్నారు. చాలా సంవత్సరాల పట్ల ఈ సందుగలూ ఖర్చులూ గాడి తప్పించాలని సందగ వచ్చే దాకా ధృఢ నిశ్చయంతో వుంటారు. అని వచ్చి సుభద్ర అవి ఇవి కావాలంటే ఏమీ

అనలేదు. నై గా సుభద్ర సందుగ చేసుకో పోతే నలుగురిలో చిన్నతనంగా వుంటుందండీ! అని గోలపెడుతుంది. తరవాత ఖర్చులు తలంటిపోస్తాయి. అందులో సుభద్రకి సంవత్సరాది. దీపావళి అంటే ఎక్కువ ఇష్టం. ఈ రెండు పండగలూ రెక్కలు ముక్కలయేలా చాకిరీ చేసి ఏ లోటూ లేకుండా చేస్తుంది. ఆఉత్సాహం నీళ్ళు జల్లలేక వూరుకొంటారు. ఎన్ని తరహాలు మారినా, ఖర్చులు ఎలా పెరిగి పోతున్నా, ఎంత ముందుకు పోయినా అనుకొన్నా ఈ పండగలు మనుష్యుల్ని నుంచోపెట్టి ఒకసారి ఆచారాల్ని, బాంధవ్యాల్ని. సంస్కృతిని వల్లెవేయించి మరీ వదుల్తాయి” ఇలా ఆలోచిస్తున్న రావుగారు భార్య పిలుపు విని కళ్ళు తెరిచారు. భార్య చేతిలో కొత్త బట్టలు చూసి.

“ఇవన్నీ ఏమిటిరా! నీకు మతి పని చేయడం లేదురా!” అన్నారు.

“అందుకే నాన్నా నాకు ఆఫీసరుపోస్టుకు ఆర్డర్లు వచ్చాయి” అన్నాడు గిరి.

“ఆ: ఆ: నిజంగా?” అన్నారు రావుగారు సుభద్ర ఒక్కసారిగా.

“మరి లేకపోతే ఎందుకుతెచ్చానేమిటి?”

“అయితే రేపు మళ్ళీ మనం ఉగాది చేసుకొందామే!” అంది రమ.

“రేపా: భలేదానివేనే! సరేగాని అమ్మా బొబ్బట్లు చేసి తీరాల్సిందే! గుత్తివంకాయలు చేయాల్సిందే! రమా. అమ్మ వంట చేస్తుంది నువ్వు ఉగాది పచ్చడిచేసి నాకు తలంటిపోయాలి”

“సరేలే రాత్రిళ్ళు తలంటు మాట అన కూడదు”

“అన్నయ్యా! నిన్న నువ్వు రాలేదనే బెంగతో అమ్మకి ఉగాది పచ్చడి తిన్నట్టే లేదట - రేపు మళ్ళీ ఉగాది.” అంది రమ రావుగారు నవ్వి.

అవును, రేపే చేసుకుందాం. కాలెండరులో ఎర్ర అంకె వెయగానే సందుగ అయి పోతుందేమిటి! అప్పుడే చేసుకోవాలా! తెలియకుండా వచ్చే పండుగలు చాలా వుంటాయి జీవితంలో. మావాడు ఆఫీసరయితే నాకు క్రొత్త యుగారంభమే!” అన్నారు రావుగారు సుభద్ర వంకచూస్తూ సుభద్ర గిరివంక చూస్తోంది - గిరి రమ వంక చూస్తున్నాడు. లోపల పడుకున్న నారాయణ మెల్లగాలేచి వచ్చి గుమ్మం పట్టుకొని వాన వెలిశాక వచ్చిన ఎలుగురేకలా తెల్లగా నవ్వుతున్నాడు. రమ వాడి వంక చూస్తోంది

పంచ

ఉచిత పోస్టలు ట్యూషన్ 4 మాసముల సర్టిఫికేట్ కోర్సు. వివరములకు సొంత చిరునామా కలిగిన పోస్టలు కవరు పంపండి.

Principal
IMPERIAL
INSTITUTES (PLF)
Doriwalan, Delhi-5.

ఉచితం   ఉచితం   ఉచితం

తెలమచ్చలు

ఏ రకం తెల్లమచ్చలైనా సరే వాని రంగు మరియు ఎర్రమచ్చల రంగు మా ప్రత్యాఘటాషడం “డాగ్ వినాశక్” వాడిన యెడల మూడు దినములలో మారును, అటుపైన మామూలు చర్మమువలె నుండి పోవును. ప్రచారం కొరకు 1 సీసా మందు ఉచితముగా పంపెదము. వెంటనే వ్రాయండి.

JIWAN KALYAN ASHRAM - 8
P. O. KATRI SARAI (GAYA)

చెరుకూరి రమాదేవి

ఆటబామ్మలు	నవల	7.50
సయనించేపడవ		7.50
బాంధవ్యబుంధితులు		7.50

కురుమద్దాలి విజయలక్ష్మి

నేటియువకురాన్ని ఉకర్షించే నవలలు

కథానాయకి		8.00
అవివేళి		8.00
మూర్తికాలంలో మూరిన మనుషులు		8.00
అశోకవనంలో సీత		7.50
చిస్త్రీ నీ అంతరంగం ఇదా?		6.00

కావిలిపాటి విజయలక్ష్మి

అపకృతులు		6.00
చాకులాంటి లేఖ		6.00
పెంపుడు కౌటకు		6.00
రేడియో రామాయణం. డి.ఎ.శ్రీ		15.00
కాశ్యానాశ్వాసము. సందూరి హర్షనారథి		6.50
విజయ.	కౌముది	7.00

కృష్ణకళ్యాణం బుక్ డిస్ట్రిబ్యూటర్

చెరుకూరి రమాదేవి